Cena pojedyńczego egzempl. 10 gr.

Dzisiejszy numer zawiera 8 stron.

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 79 gr. z odnoszeniem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10—12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków, budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 łam.) 10 gr., za reklamy na str. 4-łam. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski" wychodzi trzy razy tygodn. i to: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzeźnie. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 103 | **Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub,** sobota dnia 2 września 1933 r. | Rok XII

Plon niesiemy plon!

Pracujemy nad jego powiększeniem w szeregach strzeleckich.

Aby uczcić radosny dzień zakończenia żmudnego trudu żniwnego — przodkowie nasi obchodzili piękny, słowiański zwyczaj, zwany dożynkami. Ponieważ Polska jest krajem wybitnie rolniczym, był niejako ogólnopolskim Świętem i symbolizował przywiązanie ludu do ziemi przodków.

W Polsce współczesnej zwyczaj dożynkowy przyjmuje się na nowo po wsiach i miasteczkach. Odbywają się nawet co parę lat ogólnopolskie dożynki w rezydencji Pana Prezydenta Rzeczypospolitej — Spale, przyczem Pan Prezydent bierze w dożynkowych uroczystościach osobisty udział.

Z tego względu spalskie dożynki stanowią nietylko spełnienie starego zwyczaju rolniczego, ale są również potężną manifestacją o charakterze państwowym. Zjeżdża się bowiem na nie młodzież z całego kraju, z miejscowości pobliskich i z najdalszych zakątków naszej ziemi, aby złożyć złożyć hołd Najwyższemu reprezentantowi Majestatu Rzeczypospolitej, dzierżącemu w swem ręku berło władzy nad Państwem i stojącemu na straży jego przyszłego rozwoju.

Organizowane w Spale uroczystości dożynkowe mają jeszcze i to znaczenie, że są one niejako manifestacją jedności duchowej całej polskiej młodzieży wiejskiej. Bierze w nich udział młodzież nie z jednego bynajmniej związku i nie z jednego stowarzyszenia. Występuje jednak na dożynkach wspólnie w jednakowych strojach ludowych, różniących się jedynie w zależności od tego, które z ziem polskich grupa regjonalna reprezentuje, przyczem reprezentowane są zazwyczaj wszystkie bez wyjątku ziemie Rzeczypospolitej.

Przy tej okazji na jedną rzecz warta zwrócić uwagę. Przeważająca ilość uczestników dożynek spalskich — to strzelcy. Jest tak dlatego, że Związek Strzelecki jest największą na wsi organizacją — i największe reprezentuje zastępy wiejskiej młodzieży.

Potężny dorobek strzelców zarówno w zakresie przysposobienia młodzieży do obrony kraju, jak i jej przygotowania rolniczego, które organizacja strzelecka przeprowadza drodze masowego organizowania wśród swich członków konkursów rolnych — zjednują Związkowi Strzeleckiemu coraz liczniejsze masy sympatyków, co pozostaje w ścisłej łączności z tak wspaniałą w ostatnim czasie rozbudową ilościową szeregów strzeleckich.

Zagadnienie, które dziś już należałoby podnieść, dotyczy rzeczy następującej: Nikt nie potrafi zaprzeczyć, że Związek Strzelecki bardzo dobrze wywiązuje się z dobrowolnie na siebie włożonego obowiązku wychowania Państwu pożytecznych obywateli, którzy byliby przygotowani zarówno z karabinem w ręku stanąć w obronie całości granic na wypadek wojny, jak i w chwili pokoju — umieliby żyć i pracować dla Państwa. Z drugiej strony widzimy, że poza Związkiem Strzeleckim istnieją inne jeszcze, bezsprzecznie o znacznie mniejszych wpływach wychowawczych organizacje, które te same hasła niosą na swoich sztandarach, co i strzelcy, które jednak nie mogą wykazać się takiemi w pracy osiągnięciami, jak Związek Strzelecki.

Wydawałoby się — nikogo nie trzeba przekonywać, że wskutek tego cała młodzież winna znaleźć się w szeregach tej organizacji, która najlepszemi potrafi poszczycić się rezultatami prac i która największy z pośród wszystkich innych organizacyj ma wpływ na młodzież.

Tak niewątpliwie być powinno, lecz do tego nie doprowadzi nikt inny, jak samo społeczeństwo, któremu przecie leży na sercu należyte przygotowanie obrony kraju. Drogi chyba wskazywać tu nie potrzeba: czynny udział w wielkiej, obywatelskiej pracy Zw. Strzeleckiego nad pomnożeniem zdolności obronnych narodu i popieranie wysiłków młodzieży strzeleckiej — oto ta dostępna dla każdego obywatela droga.

Musimy na nią skierować nasze oczy właśnie dziś, kiedy młodzież z całej Polski zjechała się do Spały i przy śpiewie starej, ludowej pieśni „Plon niesiemy, plon..." składa Prezydentowi Rzeczypospolitej hołd z symbolicznym wieńcem, mającym oznaczać jej dorobek w pracy dla dobra Państwa.

O plonie tej pracy musimy myśleć wszyscy, gdyż od tego zależy przyszłość Państwa, a trzeba to wyraźnie powiedzieć — plon ten będzie dopiero owocny, gdy w szeregach strzeleckich, które z takiem pięknem pracują powodzeniem dla tej przyszłości, znajdzie się całe polskie społeczeństwo, znajdą się wszyscy obywatele Rzeczypospolitej

Pogotowie obronne Francji

Fortyfikacje na całem pograniczu

Zabezpieczenie pokoju w Europie, to przedewszystkiem gwarancja bezpieczeństwa, oparta na silnie zorganizowanej akcji obronnej.

Teza ta, wielokrotnie wysuwana przez przedstawicieli Francji podczas obrad konferencji rozbrojeniowej w Genewie, została w drugiej swej części, prawie całkowicie zrealizowana na pograniczu francusko-niemieckiem.

Przeprowadzona w tych dniach inspekcja fortyfikacji wschodnich przez premjera Francji Daladiera, znalazła pewny oddźwięk w prasie francuskiej, z której cytujemy szereg ciekawych danych o stanie **fortyfikacji wschodniej granicy francuskiej.** Na przestrzeni **100 klm,** w strefie osłoniętej na południe fortyfikacjami twierdz **Verdun i Belfort i graniczącej na północy z Księstwem Luksemburg, ciągnie się od samej prawie granicy niemieckiej pas najnowocześniejszych fortyfikacyj, dochodzący do 15 klm. szerokości.**

System umocnień polowych jest tak skombinowany, pola obstrzału tak starannie rozlokowane, że **w krzyżowym ogniu karabinów maszynowych i dział musi się załamać każdy, najstaranniej nawet przygotowany atak.** Artylerja nieprzyjacielska jest wobec żelazobetonowych schronów i umocnień bezsilną.

Wbudowane na 100 metrów wgłąb ziemi umocnienia polowe na powierzchni **zręcznie zamaskowane wzniesieniami** terenu stanowić będą cel dla nieprzyjaciela prawie niedostrzegalny, a liczne starannie ukryte doły wilcze uniemożliwią **czołgom podejście do głównych pozycyj.**

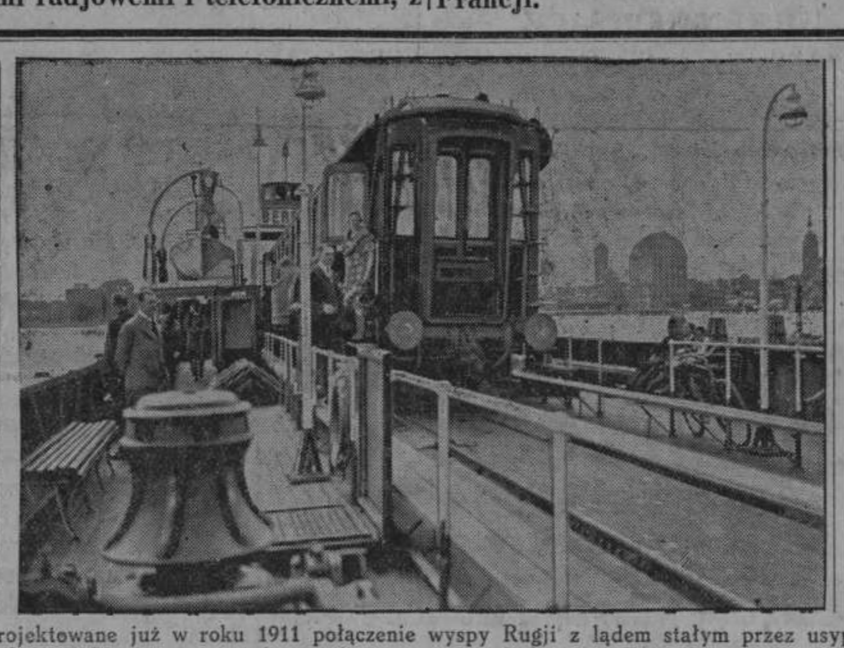
Każdy atak czołgów będzie się musiał załamać w **huraganowym ogniu baterjy francuskich, ukrytych w licznych ruchomych wieżyczkach, wystających nad ziemią o tyle, by mogły razić przeciwnika ogniem koszącym.**

W pasie ufortyfikowanym znajduje się **pod ziemią całe miasto z olbrzymiemi schronami, magazynami, centralami radjowemi i telefonicznemi,** z licznemi ulicami i torami kolejki elektrycznej, mogącej w przeciągu trzech godzin przerzucić część wojsk z jednego krańca fortyfikacyj na drugi.

Na wschodniem pograniczu Francji utworzono niezdobytą zaporę, za którą rolnik francuski mógłby bezpiecznie uprawiać swój zagon, gdyby... tak, gdyby nie powietrzne zbrojenia Niemiec i ich przygotowania do wojny chemicznej.

Zwraca na to uwagę dziennik „Le Rempart", który stwierdza, że **Francja doskonale przygotowana do odparcia ataków niemieckich armji lądowej, jest niemal bezbronną wobec niemieckich ataków gazowych.**

Zagadnienie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej wysuwa się na pierwszy plan — **i to nietylko we Francji.**

Projektowane już w roku 1911 połączenie wyspy Rugji z lądem stałym przez usypanie wału pod Stralsundem ma być podjęte jeszcze w bież. roku. Długość wału wynosić ma 2 i pół klm., szer. 17 mtr. — Budowa wału będzie ukończona w roku 1936. — Na obrazku: dotychczasowe jedyne połączenie Stralsundu z Rugją. Pociągi i wozy wjeżdżają na prom.

ZA ZDRADĘ TAJEMNIC WOJSKOWYCH.

BERLIN. Sąd w Berlinie skazał na 12 lat ciężkiego więzienia urzędnika, oskarżonego o zdradę tajemnic wojskowych.

—o—

ŻONA ROLNIKA POWIŁA 7 SYNÓW.

BUENOS AIRES. Donoszą z Bogota, że na posiedzeniu Izby Poselskiej został odczytany telegram, przesłany przez władze administracyjne miejscowości San Pedro w okręgu Bolivar z zawiadomieniem, że żona rolnika Luis Perez **powiła siedmiu synów. Zarówno matka, jak i noworodki cieszą się znakomitem zdrowiem.**

POGRZEB LOTNIKA.

BERLIN. We wtorek po południu odbył się uroczysty pogrzeb lotnika Reinholda Possa. Za trumną szła wdowa po lotniku, prowadzona przez Kronprinza.

Wyrok na Leona Hałasa

został ostatecznie zatwierdzony

Sensacyjny proces poznański o zamordowanie Jankowiaka przez Leona Hałasa znalazł wreszcie swe zakończenie w Sądzie Najwyższym.

Jak wiadomo, w 10 lat po okrutnem morderstwie, dokonanem w piwnicy, Leon Hałas został wydany przez władze francuskie i stanął przed obliczem polskiego wymiaru sprawiedliwości. **Morderca przyznał się do zbrodni, wobec druzgocących dowodów.** Tłomaczył się jednak tem, że zabójstwo poprzedziła kłótnia i że Jankowiak poniósł śmierć od przypadkowego uderzenia.

Sąd Okręgowy w Poznaniu nie dał wiary wykrętnym tłomaczeniom i skazał Hałasa na 10 lat więzienia. Sąd Apelacyjny wydatnie karę tę podwyższył, ogłaszając wyrok śmierci.

W Sądzie Najwyższym wyrok ten został uchylony i sprawa po raz drugi znalazła się w poznańskim Sądzie Apelacyjnym. Tym razem **Hałas został skazany na dożywotnie więzienie.**

Po wysłuchaniu długich przemówień oskarżenia i obrony Sąd Najwyższy zatwierdził wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, mocą którego **Leon Hałas skazany został na bezterminowe więzienie.**

W ten sposób **wyrok ten stał się ostatecznie prawomocny.**

Obrona Hałasa nosi się z zamiarem **wniesienia prośby do P. Prezydenta Rzeczypospolitej, aby zechciał na zasadzie przysługującego Mu prawa łaski obniżyć zastosowany wymiar kary.**

Za „złamane serce“

NOWY JORK. Prasa donosi, że znana tancerka nowojorska Jeanne de la Mar wytoczyła znanemu inżynierowi Polakowi Ralfowi Modrzejewskiemu proces sądowy, w którym żąda odszkodowania w wysokości 500 tysięcy dolarów „za złamane serce“. Tancerka twierdzi, że inżynier Modrzejewski w swoim czasie obiecał ją zaślubić.

Modrzejewski liczący obecnie 72 lata ożenił się przed dwoma laty. Obecnie przebywa w San Francisco gdzie stoi na czele komitetu doradczego inżynierów budowy największego mostu świata ponad zatoką morską pod miastem Oakland.

—o—

WILKI NA KRESACH.

PRUŻANY. Na terenie gminy sieleckiej — powiatu prużańskiego, a w szczególności wsiach Marmoszewie, Pobierzyna, Borki, Wilcze Góry, pojawiły się ostatnio wilki. Szkody, wyrządzone okolicznym włościanom są znaczne. W jednym dniu wilki pożarły 6 owiec. Starosta powiatowy w Prużanie zorganizował obławę, w której wzięli udział wszyscy myśliwi z terenu powiatu.

PIORUN UDERZYŁ W SAMOLOT.

BERLIN. Dopiero teraz Biuro Wolffa ogłosiło wiadomość, że podczas przelotu premjera Goeringa w dniu 23. ub. m. z Monachjum do Berlina, *piorun uderzył w samolot, niszcząc radjostację samolotu, który dostał się nad lasem turyngijskim w strefę burzy śnieżnej.*

Pomimo wypadku lotnik kpt. Hucke zdołał szczęśliwie doprowadzić maszynę na lotnisko w Tempelhofie. Premjer Goering wystosował do lotnika specjalne pismo z wyrazami uznania.

—o—

PROSIĘ O SZEŚCIU NOGACH.

Bukowiec, pow. Świecie.

U jednego z osadników w pobliskiej Bramce, oprosiła się świnia, przyczem jedno z prosiąt ma aż sześć nóg. Przednie nóżki są normalne, gdy tymczasem tylnych posiada aż cztery, lecz mimo to porusza się bez trudności. Prosiątko to — niesamowity wybryk natury — wzbudza zainteresowanie i stanowi temat do nielada sensacji w szerokiej okolicy.

—o—

„ELIKSIR MIŁOSNY“

Na wyspach malajskich tubylcy wytwarzają ze znanych sobie roślin „eliksir miłosny“. — Eliksir ten dają malajczycy młodym kobietom, w celu wywołania afektu. Kobiety malajskie do tej trucizny są przyzwyczajone i trucizna ta nie szkodzi im, wywołując natomiast miłosne ekstazy. Dla Europejczyków eliksir ten jest ogromnie szkodliwy, tak, że ostatnio zdarzało się wiele wypadków zatrucia, co znów pociągnęło interwencję władz.

—o—

ZLIKWIDOWANIE ORGANIZACJI „BRACTWO KRWI“.

W Japonji wykryto tajną organizację polityczną „Bractwo Krwi“, które miało na celu mordować wysokich dygnitarzy japońskich, szkodliwych dla kraju. Na czele „Bractwa“ stał kapłan jednej ze sekt. Wszystkich członków tej organizacji aresztowano i postawiono w stan oskarżenia jako przestępców politycznych. Społeczeństwo japońskie odnosi się do tej organizacji dość przychylnie, jako do tępiącej nadużycia.

DOSTAWA PRODUKTÓW ROLNYCH DLA WOJSKA

przez członków P. T. R.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze wszczęło ostatnio starania, aby władze wojskowe zakupywały potrzebne dla wojska produkty bezpośrednio u rolników, członków P. T. R., możliwie z pominięciem pośredników. Władze wojskowe zgodziły się pójść członkom P. T. R. jaknajdalej na rękę.

Zainteresowani, mający na sprzedaż większe ilości owsa lub żyta, winni zgłaszać się o informacje w sprawie warunków dostawy, do centrali P. T. R. w Toruniu (ul. Sienkiewicza 12), podając nazwę Kółka Rolniczego, do którego należą oraz liczbę legitymacji.

Osadnicy i drobni rolnicy, którzy mają na zbyt chociażby parę kwintali zboża, mogą dostarczać je bezpośrednio do składnic materjałów Intendentury i to w Toruniu, ul. Dominikańska 1 i w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska.

Co się tyczy dostawy ziemniaków, siana, słomy, jarzyn itd., to rolnicy winni w tej sprawie zgłaszać się do intendentów poszczególnych oddziałów, a w szczególności w Toruniu, Bydgoszczy, Brodnicy, Pucku, Starogardzie, Chojnicach, Tczewie, Działdowie i Grudziądzu.

P. T. R. zachęca wszystkich członków do nawiązania ścisłego kontaktu z oddziałami wojskowemi, w celu powiększenia uzyskiwanej ceny przez wykreślenie zysku pośredników.

Dyrekcja P. T. R.

JARMARKI

w miesiącu wrześniu 1933 roku w Województwie Pomorskiem.

2 września 1933 r.

Chełmno: zwierzęcy.

4 września 1933 r.

Liniewo, pow. Kościerzyna: świński.
Świecie: zwierzęcy.

5 września 1933 r.

Brzeźno, pow. Chojnice: ogólny.
Wąbrzeźno: zwierzęcy.

6 września 1933 r.

Lubawa: ogólny.
Lubiewo, pow. Tuchola: ogólny.

7 września 1933 r.

Brodnica: ogólny.
Radzyn, pow. Grudziądz: zwierzęcy.
Toruń: zwierzęcy.

9 września 1933 r.

Lipnica, pow. Chojnice: ogólny.
Nowemiasto, pow. Lubawa: ogólny.

12 września 1933 r.

Czersk, pow. Chojnice: ogólny.
Górzno, pow. Brodnica: ogólny.
Łasin, pow. Grudziądz: zwierzęcy.
Rumja, pow. Morski: ogólny.
Sulęczyno, pow. Kartuzy: ogólny.

13 września 1933 r.

Brusy, pow. Chojnice: zwierzęcy.
Kartuzy: zwierzęcy.
Nowacerkiew, pow. Tczew: buhaje rozpłodowe.

14 września 1933 r.

Nowe Grodziczno, pow. Lubawa: zwierzęcy.
Topólno, pow. Świecie: ogólny.

15 września 1933 r.

Tczew: zwierzęcy.

19 września 1933 r.

Gniew, pow. Tczew: zwierzęcy.
Jabłonowo, pow. Brodnica, Zam.: zwierzęcy.
Kościerzyna: zwierzęcy.
Swornegać, pow. Chojnice: ogólny.

20 września 1933 r.

Cekcyn, pow. Tuchola: ogólny.
Chełmża, pow. Toruń: zwierzęcy.
Starogard: zwierzęcy.

21 września 1933 r.

Łąkorz, pow. Lubawa: ogólny.
Toruń: zwierzęcy.
Wiele, pow. Chojnice: ogólny

22 września 1933 r.

Grudziądz: zwierzęcy.

25 września 1933 r.

Godziszewo, pow. Tczew: świński.

28 września 1933 r.

Nowe, pow. Świecie: zwierzęcy.

Tajemnica Grobowca,

POWIEŚĆ SENSACYJNA.

(Z FRANCUSKIEGO).

TOM I.

— Przy ulicy Navarin pod numerem dziewiątym....

Lartigues zapisał adres w swojej książeczce.

— Jutro rano odbierze pan bilecik — rzekł — wyznaczający ci schadzkę.

— W jakiem miejscu?

— Jeszcze nie wiem.

— Czemuż nie tutaj?

— Jeszcze dziś opuszczam ten hotel. Jest to niezbędny środek ostrożności i nie wiem gdzie zamieszkam.

— Czy potrzeba panu pieniędzy? zapytał Verdier.

— Tak, gdyż jestem ubogi i oddałem wam sto tysięcy franków.

Mniemany ksiądz rozwinął paczkę biletów bankowych.

Podał z nich dwadzieścia pięć Maurycemu.

— Ot, o czem będzie można czekać cierpliwie — rzekł. — Unikaj pan gry, zbytecznych wydatków, zbyt głośnych zabaw, jednem słowem wszystkiego, coby mogło ściągnąć na pana uwagę policji, a nawet zadziwić osoby znające twoje przyzwyczajenia... Czy ci wystarczą te dwadzieścia pięć tysięcy franków?

— Wystarczą tymczasowo. Czy chcecie, abym dziś jeszcze zaczął poszukiwania rodziny Bressolles?

— Nie potrzeba.

— Mamże pozostawać bezczynnym?

— Nie. Śledź pan co robi sąd i policja, które zostały zapewne przewrócone do góry nogami wskutek podwójnego morderstwa. Może się przyda wiedzieć co się dzieje, obserwuj więc, ale ostrożnie.

— Bądź pan spokojny.

— Jak na teraz, to już nic nie mamy sobie do powiedzenia. Rozejdźmy się do jutra.

Dwaj członkowie stowarzyszenia Pięciu uściskali rękę Maurycego z pozorem najszczerszej serdeczności i młodzieniec wyszedł tryumfujący i wesoły z mieszkania pod numerem siedemnastym.

— No — szeptał, schodząc ze schodów hotelu Niderlandzkiego — otóż dostałem się w swoją sferę. Trzymam nogę w strzemieniu, a rumak jest dobry! Zajadę daleko!

Po rozmowie, która trwała blisko godzinę i w której powzięto ważne przedsięwzięcia, Verdier rozstał się z Lartiguesem.

Ten natychmiast zeszedł do kantoru hotelowego, zapłacił swój rachunek, posłał po powóz, kazał nań włożyć swój bagaż i kazał się zawieźć na dworzec Lyoński, gdzie złożył swoje rzeczy w składzie.

To uczyniwszy, lekkim krokiem udał się na plac Bastylji i wsiadł do omnibusu, jadącego do kościoła św. Magdaleny.

Wysiadł na bulwarze Temple, naprzeciw pasażu Vendome, który przeszedł udając się na ulicę Beranger.

Skręcił na lewo i wszedł do domu, w którym mieszkał Verdier.

— Pan Martin? — zapytał odźwiernego, który odpowiedział:

W podwórzu, na trzecim piętrze, na lewo.

— Wiem... Dziękuję...

I Lartigues poszedł na podwórze

W domu przy ulicy Beranger znano Verdiera pod nazwiskiem Martin, jako lokatora mieszkania na trzeciem piętrze, w oficynie wychodzącej na podwórze.

Co się tyczy mieszkania, z którego, jak widzieliśmy, Verdier wychodził przebrany za księdza, to wynajęte było przez małego kapitalistę, zwanego Marchais, który mieszkał sam, bardzo samotnie, zakupując sobie naprzód zapasy i nie odźwiernego.

Odbierał on wiele listów, nikt do niego nie przychodził, płacił regularnie i na nowy rok dawał sutą kolendę swemu odźwiernemu; ten miał go w wielkiem poszanowaniu od ośmiu czy dziesięciu lat, jak mieszkał przy ulicy Beranger i jego trochę tajemnicze życie znajdował zupełnie naturalnem.

Mamyż potrzebę mówić, że tym panem Marchais był nie kto inny jak Verdier?

Martin i Marchais, nie mieszkający ani w tym samym budynku, ani na tem samem piętrze, uchodzili w oczach wszystkich za dwie zupełnie inne osoby....

Largigues zadzwonił bardzo cicho dwa razy do drzwi mniemanego Martina. Drzwi otworzył sam Verdier, ubrany tak samo, jakeśmy go widzie na cmentarzu Pere Lachaise.

Wpuścił gościa i zamknął drzwi za nim

Obydwaj pozostali z sobą blisko przez godzinę.

Po upływie tego czasu drzwi mieszkania, leżącego na drugiem piętrze domu wychodzącego na bulwar i wynajmowanego przez kapitalistę Marchais'ego, otworzyły się, przepuszczając człowieka okręconego w długą futrzaną szubę i mającego jedwabny kapelusz na gęstej czarnej czuprynie, zaledwie przyprószonej siwizną.

Człowiekiem tym był Lartigues, zupełnie przemieniony przez Verdiera i wcale niepodobny do Belgijczyka Juljusza Thernus z hotelu Nidelandzkiego.

Zeszedł powoli i wyszedł przez drzwi prowadzące na bulwar.

Omnibus, idący koło kościoła św. Magdaleny przechodził; wsiadł do niego.

Wkrótce się z nim spotkamy.

(C. d. n.)

Orzecznictwo administracyjne i sądowe

PRZEPISY WYKONAWCZE DO STATUTU O OPŁATACH DROGOWYCH.

Niewydanie zapowiedzianych w statucie o opłatach drogowych przepisów wykonawczych nie wstrzymuje samo przez się mocy obowiązującej statutu.

(Wyrok z dn. 3 kwietnia 1933 r., L. rej. 2053/31).

Wezwaniem płatniczem z dnia 2 września 1930 r. Nr. 2848 Urząd gminy Włodawa wezwał Zarząd dóbr włodawskich do uiszczenia wzamian niewykonanych świadczeń drogowych za rok 1930 kwoty 1728 zł., obliczonej w stosunku do ceny nabytego świadectwa przemysłowego.

Odwołania przeciwko temu wymiarowi nie uwzględnił Wydział Powiatowy we Włodawie orzeczeniem z dn. 18 grudnia 1930 r. (9 stycznia 1931 r. Nr. 2808).

Orzeczenie to jest przedmiotem skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, w której pełnomocnik właściciela dóbr włodawskich podniósł między innemi zarzut że wezwanie płatnicze jest wogóle przedwczesne, ponieważ statut szarwarkowy miał być zaopatrzony w rozporządzenie wykonawcze, określające bliżej klucz podziałowy, które jednak nie ukazało się, przeprowadzenie zaś repartycji bez rozporządzenia wykonawczego było wadliwe.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył co następuje:

§ 8 statutu o świadczeniach drogowych w naturze na rzecz gminy Włodawa, uchwalonego przez Radę gminną w dniu 1 grudnia 1928 r. głosi, że „przepisy wykonawcze wyda zarząd gminy“. Postanowienie to należy rozumieć tylko jako pełnomocnictwo, udzielone przez Radę gminną zarządowi gminy do wydania w razie potrzeby i w granicach przepisów statutu, dotyczących szczegółów wykonania statutu, nie można natomiast w konkretnym wypadku z postanowienia tego wyprowadzić wniosku, że moc obowiązująca tego statutu, wprowadzonego w życie uchwałą Rady gminnej od dnia 1 kwietnia 1929 r., została zawieszona do czasu wydania tych przepisów. Skoro więc sam statut zawiera dostateczne postanowienia dla dokonania wymiaru, wskazując w § 4 szczegółowy sposób podziału ogólnego kontyngentu świadczeń pomiędzy poszczególnych płatników podatków bezpośrednich, a w § 5 i 7 ustanawiając termin i tryb ich wykonania, uznać należało, że władza wymiarowa — wbrew twierdzeniu skargi — miała dostateczną podstawę do wymiaru świadczeń w oparciu się na sam statut, chociaż przepisy wykonawcze nie były wydane. Zresztą sam skarżący, twierdząc w skardze, że „przeprowadzenie repartycji bez rozporządzenia wykonawczego było wadliwe“, nie uzasadnia tego swego twierdzenia, nie wskazuje mianowicie, jaką wadliwość z jego szkodą popełniła w konkretnym wypadku władza wymiarowa przy wymiarze świadczeń wskutek braku przepisów wykonawczych.

Również za nieuzasadniony uznać należało zarzut, że władza pozwana nie rozważyła tej części odwołania, w której skarżący podnosi, że szarwark wbrew art. 29 ustawy drogowej przeznaczony jest na potrzeby nie dróg gminnych lecz powiatowych. Jak bowiem widać z treści zaskarżonego orzeczenia, władza pozwana stwierdziła w niem, że wymiar szarwarku został uskuteczniony na podstawie „planu robót szarwarkowych na drogach g m i n n y c h, uchwalonego przez Radę gminną 10 marca 1930 r. i zatwierdzonego przez Wydział Powiatowy 14 czerwca 1930 r. Nr. 1096“. To stwierdzenie władzy pozwanej, poparte powołaniem się na odpowiednie uchwały, Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał za dostateczną odpowiedź na zarzut odwołania, a to tem bardziej, iż zarzut ten został sformułowany w sposób ogólnikowy, bez podania żadnych konkretnych szczegółów odstąpienia przez zarząd gminy od postanowień art. 29 ustawy drogowej, t. j. przeznaczenia szarwarku na potrzeby dróg innych, niż gminne...

OBCIĄŻENE HANDLU I PRZEMYSŁU PODATKIEM INWESTYCYJNYM.

Źródła podatku komunalnego od przemysłu i handlu mogą być dodatkowo obciążone podatkiem inwestycyjnym na podstawie art. 21 ust. o tymcz. ureg. fin. kom., dz. ust. poz. 747/23 r.

(Wyrok N. T. A. z dn. 9 marca 1933 r. L. 10982/31).

Nakazem płatniczym L. ks. b. 468 Magistrat m. Piotrkowa wymierzył Bankowi Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu (Oddział w Piotrkowie) na rok 1930/31 podatek inwestycyjny na budowę dróg w stosunku 50% dodatku komunalnego do ceny świadectwa przemysłowego, wykupionego przez Bank na rok 1931, odwołania zaś od tego wymiaru nie uwzględnił Wojewoda Łódzki orzeczeniem z dnia 26 listopada 1930 r. L. I. S. F. 7/1/13.

W skardze na powyższe orzeczenie Bank Związku Spółek Zarobkowych prosi o uchylenie orzeczenia Wojewody Łódzkiego (jako naruszające przepis art. 119 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. Ust. poz. 550), ponieważ przewidziany w tym artykule 30% dodatek na rzecz związków samorządowych został przez skarżącego zapłacony, żądanie przeto dalszego podatku jest niedopuszczalne.

Rozpatrując skargę niniejszą, Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył co następuje:

Art. 8 ustawy z dnia 11 sierpnia 1932 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. poz. 747) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych do niego przez art. 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. poz. 335) postanawia, że podatek komunalny od przemysłu i handlu może być pobierany tylko w postaci dodatku do państwowego podatku przemysłowego bez względu na formę, w której według art. 6—9 ustawy z dn. 15 lipca 1925 r. (D. Ust. poz. 550) podatek państwowy jest opłacany.

Ustawa o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych nie przewiduje maksymalnych norm podatku komunalnego od przemysłu i handlu, natomiast granice tego opodatkowania zakreśla art. 119 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, który jako najwyższą granicę opodatkowania na rzecz samorządu ustanawia ¼ część podatku od obrotu oraz 30% każdocześnie przez Państwo pobieranej ceny świadectw przemysłowych.

Art. 21 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. ustanawia ogólną zasadę, że źródeł, które są obciążone podatkami, wymienionemi w tej ustawie, nie wolno ponownie obciążać samoistnemi podatkami. Od tej ogólnej zasady, ustanowionej dla normalnego biegu życia gospodarczego samorządów, czyni tenże art. 21 wyjątek na rzecz podatków, przeznaczonych na ściśle określone inwestycyjne cele, pobieranych w wyjątkowych wypadkach, przez oznaczony okres czasu, a nie przenoszących 50% podatków komunalnych, dopuszczonych tą samą ustawą, czy to w postaci samoistnych podatków, czy też w postaci dodatków do podatków państwowych.

Ponieważ wśród podatków komunalnych, dopuszczonych ustawą z dnia 11 sierpnia 1923 r. znajduje się również podatek od przemysłu i handlu, wymieniony w art. 8, dla którego ani art. 21 ani żaden inny artykuł tejże ustawy wyjątków nie przewiduje, to niewątpliwie źródło tego podatku — przemysł i handel — narówni ze wszystkiemi innemi źródłami podatkowemi, przewidzianemi w powołanej ustawie mogą być — wbrew twierdzeniu skargi — obciążone dodatkowo podatkiem inwestycyjnym.

Z powyższych powodów Najwyższy Trybunał Administracyjny oddalił skargę jako nieuzasadnioną.

ORZECZENIE SĄDU NAJWYŻSZEGO O ZWROCIE PROCENTÓW LICHWIARSKICH.

Izba I cywilna Sądu Najwyższego wydała zasadnicze orzeczenie w sprawie komentowania przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z r. 1924 o lichwie pieniężnej.

Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że w sprawach cywilnych wierzyciel skazany karnie za uprawianie lichwy odpowiada za skutki ustalonego jego przestępstwa.

W takich wypadkach wierzyciela obowiązuje zwrot nieprawnie pobranych procentów lichwiarskich, a umowy o korzyści majątkowe przekraczające ustanowione przez prawo granice są nieważne.

Orzeczenie powyższe ma doniosłe znaczenie dla rolników, którzy uginają się pod ciężarem lichwiarskich procentów, pobieranych przez prywatnych wierzycieli, zwłaszcza na Kresach. Dla ostatnich będzie to ostrzeżeniem, nad którem nie wolno przejść do porządku dziennego ze względu na skutki, jakie w świetle tego orzeczenia pociąga za sobą uprawianie lichwy pieniężnej.

Ludność wiejska powinna o tem dobrze pamiętać.

INFORMACJE

PRZEKROCZENIE TERMINU ROZRACHUNKU ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH ZE SKARBEM PAŃSTWA

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwróciło się do wojewodów o natychmiastowe wezwanie związków samorządowych do nadesłania materjałów, wymienionych w § 7 Instrukcji Ministra Skarbu z dn. 21 kwietnia b. r. w sprawie rozrachunku pomiędzy Skarbem Państwa a związkami komunalnemi, w terminie nieprzekraczalnym do dnia 20 sierpnia.

Powodem do tego zarządzenia było przekroczenie przez związki komunalne terminu nadesłania wykazów wzajemnych należności, doręczając je ze znacznym opóźnieniem, co utrudnia rozpoczęcie działalności Komisyj Rozrachunkowych.

W SPRAWIE USTALENIA ZASAD DZIAŁALNOŚCI GROMAD.

Ze względu na potrzebę wydania przepisów, normujących bliżej zakres działania oraz zasady i tryb działalności gromad tudzież określających warunki ważności podejmowanych przez nie uchwał, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem okólnem Nr. SS. 19 — 9/12/I z 8. VII r. b. zwróciło się do wojewodów woj. centralnych i wschodnich o nadesłanie wraz z wnioskami materjałów w tej dziedzinie.

W szczególności znacznej wagi będzie dla Ministerstwa materjał, ilustrujący gospodarkę gromad (osad) na terenie dotychczasowych gmin zbiorowych b. dzielnicy rosyjskiej, jak to: budżety, zamknięcia rachunkowe, sposób zarządzania majątkiem lub zakładami gromadzkiemi, źródła dochodowe, nadzór, zalety i braki gospodarki gromad itd.

Ministerstwo zdaje sobie sprawę z tego, iż gromad, ujawniających na terenie swych gmin zbiorowych daleko idącą żywotność w kierunku tworzenia własnej gromadzkiej gospodarki, było lub jest b. niewiele, niemniej jednak Ministerstwo sądzi, iż na poszczególnych terenach znajdują się typowe przykłady w zakresie omawianym, że wyrobiły się pewne sposoby rozwiązywania problemów gospodarki gromadzkiej. Odnośne dane mogą być cennym materjałem do wydania przepisów na wstępie wspomnianych.

PRZYGOTOWANIE PRZEPISÓW W SPRAWIE WYNAGRODZEŃ SOŁTYSÓW.

Z uwagi na zamierzone ustalenie w najbliższej przyszłości norm maksymalnych wynagrodzeń sołtysów zgodnie z przepisami nowej ustawy samorządowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem okólnem Nr. SS. 19/9/II zwróciło się do wojewodów woj. wschodnich o zilustrowanie stanu faktycznego w tej dziedzinie na terenie wspomnianych województw z przytoczeniem danych cyfrowych i przedłożeniem swoich uwag i wniosków. Uzyskane materjały posłużą do opracowania rozporządzenia zgodnie z przepisem art. 20, p. 9 nowej ustawy samorządowej, jak również będą zużytkowane przy wydaniu przepisów przewidzianych art. 19 p. 6 tejże ustawy.

O POTRĄCENIACH NA FUNDUSZ PRACY.

Prezydjum Rady Ministrów wyjaśniło, że do podstawy obliczenia opłat, przewidzianych w art. 15 ustawy o Funduszu Pracy, należy wliczać poza sumą, każdorazowo przypadającego do wypłaty uposażenia służbowego i stałego wynagrodzenia za najemną pracę (bez uwzględnienia jakichkolwiek potrąceń), również c a ł k o w i t y d o c h ó d, wynikający ze stosunku pracy, a między innemi:

a) wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, zapomogi, remuneracje, nagrody i wszystkie inne wynagrodzenia niestałe (jednorazowe),

b) wynagrodzenia za dodatkową pracę,

c) wynagrodzenia sił zastępczych i pomocniczych dziennie płatnych,

d) wynagrodzenia za niewykorzystany urlop sił zastępczych,

e) dodatek mieszkaniowy oraz inne dodatki, przyznane na podstawie ustawy uposażeniowej (kresowego, funkcyjnego, nauczycielskiego),

f) wynagrodzeń za doręczanie wezwań,

g) wszelkie uposażenia bez względu na minimum, gdyż ustawa o Funduszu Pracy nie przewiduje żadnego minimum.

Natomiast n i e n a l e ż y potrącać na Fundusz Pracy od:

a) diet w czasie podróży służbowych i przeniesień oraz ryczałtów na przeniesienia,

b) diet członków komisyj szacunkowych i rzeczoznawców,

c) zapomóg, wypłacanych bezrobotnym emigrantom,

f) zryczałtowanych diet, kosztów podróży oraz ryczałtów, które poza kosztami podróży i dietami, obejmują również pokrycie innych wydatków, jak np. wydatków biurowych,

g) „odpraw“, wypłacanych pracownikom kontraktowym i prowizorycznym przy ich zwalnianiu,

h) dodatków reprezentacyjnych,

i) płac, przysługujących wojskowym, powołanym do ćwiczeń lub do służby wojskowej zarządzeniem Rady Ministrów (art. 74 ustawy o uposażeniu),

j) jednorazowej kwoty na wyekwipowanie i dodatku na uzupełnienie wyekwipowania,

k) zwrotu opłat szkolnych.

Pozatem Prezydjum Rady Ministrów wyjaśniło:

1) Opłaty na Fundusz Pracy należy uiszczać jedynie od 1 kwietnia r. b., t. j. od czasu wejścia w życie ustawy, natomiast nie należy potrącać opłat od wynagrodzeń i uposażeń zaległych z przed 1 kwietnia, a wypłacanych po dniu 31 marca r. b.

2) Obowiązkowi uiszczania opłat na Fundusz Pracy podlegają wszyscy pracownicy, zatrudnieni czasowo lub sezonowo i opłacani w stosunku do liczby przepracowanych dni lub godzin, za wyjątkiem niestale zatrudnionych w rozumieniu art. 7 ustawy o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby z dnia 19 maja 1920 r.

3) Zgodnie z p. I § 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41) świadczenia pobierane w naturze podlegają opłatom na Fundusz Pracy.

4) Od uposażeń robotników, obok opłat na Fundusz Pracy, należy również potrącać nadal opłaty na Fundusz Bezrobocia.

Zwłaszcza niezamożni płatnicy podatku lokalowego, od nieruchomości i gruntowego, powinni domagać się umorzenia im zaległości podatkowych.

UZUPEŁNIENIE ORDYNACJI POCZTOWEJ.

W dniu 21 sierpnia r. b. weszło w życie rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów w sprawie uzupełnienia ordynacji pocztowej. Rozporządzenie to postanawia, iż od dnia 21 b. m. wszystkie urzędy pocztowo-telegraficzne w Polsce prowadzić mają sprzedaż znaczków stemplowych, losów loterji państwowej i wyrobów monopolu tytoniowego.

ZATRUDNIENIE WYSŁUŻONYCH PODOFICERÓW W SŁUŻBIE CYWILNEJ.

Ogłoszone zostało w (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 433) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1933 w sprawie trybu nadawania stanowisk w cywilnej służbie państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych wysłużonym podoficerom zawodowym wojska lub marynarki wojennej.

Na podstawie tego rozporządzenia, uprawniające do zaopatrzenia emerytalnego stanowiska urzędników III kategorji i stanowiska niższych funkcjonarjuszów państwowych oraz odpowiadające tym stanowiskom posady w służbie samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych, będą obsadzone w pierwszym rzędzie przez wysłużonych podoficerów zawodowych wojska lub marynarki wojennej.

W tym celu właściwe władze obowiązane są niezwłocznie zawiadamiać Ministra Spraw Wojskowych o każdem zawakowaniu stanowiska, zastrzeżonego dla podoficerów w myśl przepisów omawianego rozpòrządzenia.

PRZYJMOWANIE ŚWIADCZEŃ W NATURZE NA SPŁATĘ ZALEGŁYCH PODATKÓW PAŃSTWO WYCH.

W Nr. 12/13 „Głosu Gminy Wiejskiej“ (str. 180) podaliśmy krótkie streszczenie Instrukcji w sprawie trybu przyjmowania świadczeń w naturze, przewidzianych w ustawie o Funduszu Pracy na spłatę zaległych podatków oraz udziału w kosztach robót meljoracyjnych „Monitor Polski“ Nr. 140.

Obecnie zamieszczamy ważniejsze dla podatników ustępy wydanego na podstawie tej Instrukcji okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 26 lipca b. r., podług którego kasy urzędów skarbowych przyjmwać mają zaświadczenia, wymienione w §§ 13, 19 i 20 instrukcji (o dostarczeniu przez podatnika świadczeń w naturze), jako wpłatę gotówką na pokrycie zaległości w państwowych podatkach: gruntowego, dochodowego, majątkowego, spadkowego i od darowizn wraz z należnościami ubocznemi (kary za zwłokę, względnie odsetki za odroczenie oraz koszty przymusowego ściągnięcia).

Ewentualne nadpłaty, powstałe w podatkach zapłaconych w naturze, skutkiem późniejszego uwzględnienia odwołań lub z innych powodów nie mogą być w żadnym razie zwracane w gotowiźnie lub zarachowane na poczet przyszłych podatków.

Wobec powyższego oraz celem uniknięcia innych niedokładności. podatnicy powinni jeszcze przed dostarczeniem świadczeń w naturze zażądać od kas urzędów skarbowych zaświadczeń, o stwierdzających wysokość zaległości podatkowych, które mogą być w powyższy sposób uiszczone. W myśl przepisów omawianego okólnika Ministerstwa Skarbu, Urzędy Skarbowe obowiązane są do wydawania takich zaświadczeń.

JEDNOLITY TEKST USTAWY POCZTOWEJ.

W Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 481 ogłoszony został jednolity tekst ustawy z dnia 3 czerwca 1924 o poczcie, telegrafie i telefonie ze wszystkiemi późniejszemi zmianami.

UMARZANIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH. NOWY OKÓLNIK MIN. SKARBU.

Okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 2 sierpnia 1933 r. L. D. V 36113/I/33 przedłużone zostało do końca grudnia b. r. uprawnienie urzędów i Izb skarbowych do umarzania zaległości podatkowych udzielone okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 23 marca b. r. D. V. 11560/I/33.

Urzędy skarbowe zostały okólnikiem tym upoważnione do umarzania zaległości w podatkach przemysłowym i dochodowym, pochodzących z okresu 1 stycznia 1932 r. do wysokości 100 złotych, nie licząc dodatków w każdym z tych podatków dla poszczególnych płatników. To samo uprawnienie przysługuje w stosunku do grzywień do kwoty 100 złotych.

Izby skarbowe są upoważnione do umarzania zaległości, pochodzących z okresu do 1 stycznia 1932 r. dla poszczególnych płatników, a to: 1) podatku przemysłowego — do 10 000 złotych; 2) podatku dochodowego do 5 000 złotych 3) podatku majątkowego do 10 000 złotych; 4) podatku od kapitałów i rent do 1 000 złotych; 5) podatku gruntowego do 1 500 złotych; 6) podatku nieruchomości do 10 000 złotych; 7) podatku od lokali do 500 złotych. Wymienione sumy nie obejmują dodatków, które automatycznie podlegają umorzeniu. W tych samych granicach wolno umarzać grzywny, pochodzące z okresu do 1 stycznia 1932 roku.

Umarzanie będzie stosowane na indywidualne, należycie umotywowane podania płatników w wypadkach, gdy ściągnięcie zaległości w drodze przymusowej mogłoby zagrozić egzystencji ekonomicznej płatnika.

Ubodzy płatnicy mogą w podaniu o umorzenie zaległości prosić zarazem o zwolnienie tego podania od opłaty stemplowej, na podstawie artykułu 142 punkt 17 ustawy stemplowej, jeżeli uiszczenie opłaty stemplowej nie jest możliwe bez dotkliwego uszczerbku majątkowego. W innym wypadku opłata stemplowa wynosi 3 złote.

UŻYTKOWANIE FUNDUSZU OBROTOWEGO REFORMY ROLNEJ W ZWIĄZKU Z PARCELACJĄ GRUNTÓW PAŃSTWOWYCH.

W Dz. U. R. P. Nr. 55 (poz. 414) ukazało się rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 24 maja 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o użytkowaniu Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej w związku z parcelacją gruntów państwowych. Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie przedewszystkiem ustala, że państwowe nieruchomości ziemskie, przeznaczone do parcelacji, pozostają aż do chwili ich rozparcelowania pod zarządem bezpośrednim urzędów ziemskich. Wydzierżawianie nieruchomości ziemskich, przeznaczonych do parcelowania winno, w myśl rozporządzenia — odbywać się w zasadzie tylko w drodze przetargu. Wyjątek stanowią te nieruchomości, które nie przekraczają 60 ha oraz te, co do których minister rolnictwa i reform rolnych udzielił zezwolenia.

Zabudowa dzierżawionej działki, przeznaczonej do parcelacji, może mieć miejsce tylko za zezwoleniem urzędu ziemskiego i po zatwierdzeniu planów przez ten urząd. W wypadkach, gdy dzierżawca, który za zgodą urzędu ziemskiego zabudował się, nie stał się następnie nabywcą działki, urząd ziemski ustali wysokość odszkodowania za wzniesione i pozostawione na działce budynki.

Rozporządzenie upoważnia urzędy ziemskie do udzielania dzierżawcom ulg w spłacie czynszu dzierżawnego, tak zaległego jak i bieżącego, w razie nieurodzaju lub innych żywiołowych klęsk i to w formie odraczania terminów spłaty lub zmniejszania należności.

Wysokość kwot, które osoby zatwierdzone na nabywców parcelowanych gruntów państwowych winny płacić przed wejściem w posiadanie działek, na poczet należności za te działki ustala rozporządzenie w następujący sposób:

a) bezrolni nabywcy samodzielnych gospodarstw rolniczych winni wpłacić 5 proc. ceny kupna.

b) nabywcy gospodarstw wzorowych kwotę według uznania Urzędu Ziemskiego, jednak nie mniej niż 15 proc. ceny sprzedażnej.

c) nabywcy objektów przemysłowych, najmniej 25 proc. i

d) inni nabywcy 10 proc. ceny kupna.

Wysokość wpłat może ulec podwyższeniu do 100 proc. w stosunku do nabywców finansowo silniejszych.

Urzędy ziemskie zostały upoważnione do udzielania nabywcom ulg w spłacie przez zakredytowanie i rozłożenie spłaty na raty przez obniżenie procentów od przypadających wpłat i zwolnienie od procentów zwłoki.

Raty amortyzacyjne muszą być spłacalne w dwóch ratach półrocznych, t. j. w dniu 1-go kwietnia za pierwsze półrocze kalendarzowe, i w dniu 1-go października za drugie półrocze kalendarzowe. Okres amortyzacji ustala rozporządzenie na 38 względnie 20 lat.

Stopa oprocentowania należności wynosi 3—3½ proc., odsetki zwłoki ½ proc., za każdy cały lub rozpoczęty miesiąc zwłoki.

Wynagrodzenie Państwowego Banku Rolnego za przeprowadzenie parcelacji nieruchomości państwowych może procentu od faktycznie osiągniętej ceny sprzedaży, bądź też postaci prawa zatrzymania przez bank nadwyżki, ponad z góry określoną golhalnie cenę sprzedażną gruntów, przeznaczonych do parcelacji.

OPŁATY ZA SCALENIE GRUNTÓW.

Dnia 21 lipca b. r. zostało ogłoszone i weszło w życie (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 415) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 maja 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie opłat i należności za wykonanie scalenia gruntów:

Opłaty za wykonanie scalenia wraz z pomiarem starego stanu posiadania ustalone zostały od 1 ha. gruntów na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego na 20 złotych. Bez pomiaru starego posiadania opłaty scaleniowe w wymienionych wyżej województwach wynosić będą 14 złotych od 1 hektara.

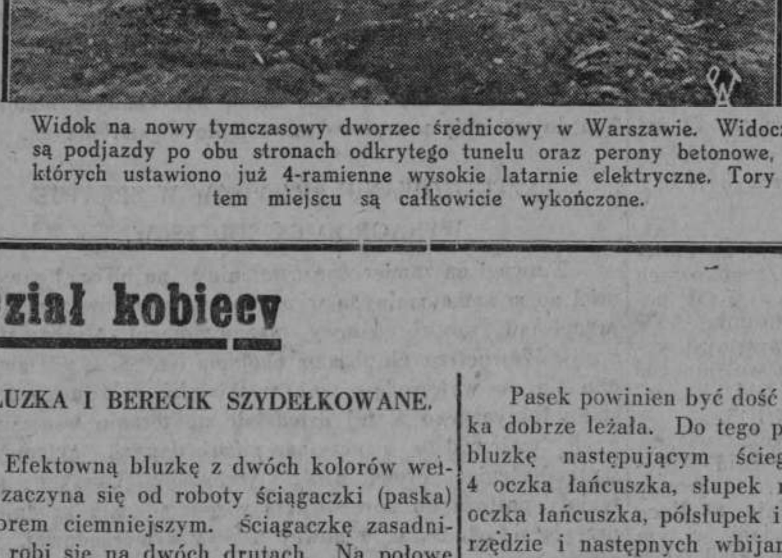
Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego opłaty ustalone zostały na 40 złotych od 1 ha, z pomiarem i na 22 złote bez pomiaru starego stanu posiadania. Na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego opłaty scaleniowe wynoszą 40 złotych od 1 ha z pomiarem i 28 zł. bez pomiaru starego stanu posiadania.

Stawki powyższe mogą być podwyższone, jeśli władza wymierzająca opłaty uzna scalenie za trudne. Na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego podwyższenie opłat nie może przekraczać 150 proc., a na obszarze pozostałych województw 100 proc. ustalonych stawek. Stawki mogą być również obniżone o 75 proc. dla gruntów niezdatnych do uprawy i o 90 proc. dla gruntów, które wprawdzie będą objętę pomiarami, lecz same nie będą scalane.

Opłaty i należności za scalanie gruntów mogą być rozłożone najwyżej na trzy równe raty roczne, wynoszące conajmniej 25 złotych. Od opłat zakredytowanych pobierane będą odsetki w wysokości 4 proc. w stosunku rocznym. W wyjątkowych wypadkach uczestnicy scalenia mogą być zwolnieni w całości lub w części od opłat, o ile koszty związane z wykonaniem scalenia znajdą pokrycie we wpływach funduszu obrotowego reformy rolnej.

Wymiar opłat scaleniowych należy do kompetencji powiatowych urzędów ziemskich.

NOWY TYMCZASOWY DWORZEC ŚREDNICOWY W WARSZAWIE.

Widok na nowy tymczasowy dworzec średnicowy w Warszawie. Widoczne są podjazdy po obu stronach odkrytego tunelu oraz perony betonowe, na których ustawiono już 4-ramienne wysokie latarnie elektryczne. Tory na tem miejscu są całkowicie wykończone.

Dział kobiecy

BLUZKA I BERECIK SZYDEŁKOWANE.

Efektowną bluzkę z dwóch kolorów wełny zaczyna się od roboty ściągaczki (paska) kolorem ciemniejszym. Ściągaczkę zasadniczo robi się na dwóch drutach. Na połowę bluzki (odzielnie robi się przód, oddzielnie tył) trzeba zacząć na 70 oczek na cienkim drucie i robić ściśło, t. j. 2 oczka zwykłe, 2 nawywrót. Kto jednak nie umie robić na drutach, może ściągaczkę robić szydełkiem. Robi się ją wtedy wpoprzek półsłupkami, szydełkiem stalowem Nr. 2, 15 oczek łańcuszka, rząd półsłupków, następny rząd półsłupków robi się wbijając szydełko w dalszą nitkę oczka, jak na wzorze. Robiąc tak stale uzyskamy pasek rozciągający się jak harmonijka.

Pasek powinien być dość ciasny, by bluzka dobrze leżała. Do tego paska dorabiamy bluzkę następującym ściegiem: półsłupek, 4 oczka łańcuszka, słupek raz nawijany, 4 oczka łańcuszka, półsłupek i t. d. W drugim rzędzie i następnych wbijamy półsłupek w słupek poprzedniego rzędu, a słupek w półsłupek, po dwunastu rzędach zmieniamy kolor i robimy dalej według formy, którą trzeba sobie na papierze wyrysować, zdejmując ją np. z jakiejś posiadanej bluzki, lub dżemperka.

Należy robić oddzielnie przód i tył, następnie je zeszyć i zrobić rękawki zaczynając obrabiać je koło pachy. Aby miały pożądany fason, należy dodawać potrochu, uważając, aby wzoru nie zmylić. W odpowiedniem miejscu zmienić kolor i ściągnąć mankiecikiem z półsłupków.. Wykończenie przy szyi i fantazyjną krawatką, należy również zrobić z półsłupków.

Berecik robi się z tej samej wełny co bluzka. Zaczyna się do środka, robiąc łańcuszek z 6 oczek i łącząc go w kółko półsłupkiem, następnie 3 oczka łańcuszka i słupek, powtórzyć 6 razy itd. robiąc 3 następne rzędy, uważając, aby beret się nie falował, następnie rząd słupków z ciemniejszej wełny, i znów ścieg, jak poprzednio z jaśniejszej. Po kilkunastu obrotach przestać — dodawać, robiąc same półsłupki. Beret włożyć szykownie na głowie wkładając go na prawe ucho, wywinięcie spiąć dużą stalową agrafą, by tworzyła ostra rożek nad prawem okiem.

Miljon, miljon, miljon..

A zatem przybędzie Polsce poraz drugi w tym roku z wygranej na loterji państwowej — miljoner. Mianowicie we wrześniu odbędzie się ciągnienie V-ej klasy 27-ej loterji państwowej, której główna wygrana wynosi miljon złotych. Według planu gry ktoś ten miljon wygrać musi, bo otrzyma go ten los, który ostatniego dnia ciągnienia wyjdzie z koła loteryjnego, jako pierwsza najniższa wygrana, czyli t. zw. dawniej stawka. Posiadacz całego losu zostanie miljonerem, kto będzie miał połówkę, albo ćwiartkę, — będzie pół albo ćwierć-miljonerem. Może się stać jednak rzecz jeszcze bardziej frapująca. Jeżeli to będzie los, który już raz wygrał w jednej z klas poprzednich, wtedy wygrywający otrzyma nie miljon, lecz olbrzymią sumę dwóch miljonów złotych! Zostanie zatem podwójnym miljonerem, jeżeli ma cały los, miljonerem, jeżeli ma połówkę, a otrzyma pół miljona, jeżeli ma ćwiartkę losu. Żadna gra na świecie nie daje tyle szans, co Polska Loterja Państwowa, gdyż oprócz głównej w piątej klasie iest jeszcze do wygrania okoł 50.000 małych, większych i bardzo wielkich wygranych.

Losy są do nabycia w kolekturze „Głosu Wąbrzeskiego“ w Wąbrzeźnie.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wąbrzeźno, dnia 30 sierpnia 1933 rok u.

— *Przeniesienie w stan spoczynku.* Dotychczasowy inspektor szkolny na powiat wąbrzeski p. Władysław *Matuszkiewicz* przeniesiony został w stan spoczynku.

— *Osobiste. P. Jan Bulanda,* pełniący dotychczas obowiązki kierownika miejscowego gimnazjum, zamianowany został w drodze konkursu dyrektorem tegoż gimnazjum.

Panu Dyrektorowi życzymy wszelkiej pomyślności oraz, by jaknajdłużej pozostał w naszem mieście, owocnie pracował dla dobra Państwa, młodzieży i zakładu.

— *Festyn harcerski.* W związku z urządzanym „Tygodniem Harcerza“ — Koła Przyjaciół Harcerstwa urządza w najbliższą niedzielę, dnia 3 września w ogrodzie p. Twardowskiego (mleczarnia) *„Festyn Harcerski“*, połączony z zabawą ogrodową i koncertem orkiestry. Obywatelstwo znane ze swej życzliwości dla harcerstwa, poprze tę imprezę przez swe gremjalne przybycie.

— *Impreza K. S. „Pogoni“.* W niedzielę 3 września rb Sekcja Kolarska K. S. „Pogoń“ urządza wielkie wyścigi kolarskie na trasie 60 klm. Start zawodników nastąpi o godzinie 14-ej na szosie pod Sitno. Meta na szosie pod Czystochlebiem. Wieczorem w sali p. St. Klimka odbędzie się zabawa taneczna, podczas której nastąpi wręczenie nagród zwycięzcom.

— *Zjazd prezesów Kół i grup Zw. Inwalidów Wojennych R. P. odbędzie się w Wąbrzeźnie.* Jak się dowiadujemy, w niedzielę, 17-go września br. odbędzie się w Wąbrzeźnie zjazd prezesów kół i grup Zw. Inwalidów Wojennych R. P. z Województwa Pomorskiego. Pozatem przybędą członkowie zarządu głównego z Warszawy i zarząd wojewódzki z Torunia. Na zjazd przybędzie około 100 prezesów.

— *Z życia Legjonu Młodych.* Mimo okresu wakacyjnego praca Legjonu Młodych miejscowego Obwodu przez cały czas nie ustawała, a obecnie. gdy wakacje już minęły, intensywnie ruszyła naprzód.

W piątek 25 sierpnia odbyło się zebranie z referatem p. G. Schneidera p. t.: „Polska polityka zagraniczna na wschodzie i na zachodzie“, który wywołał ożywioną dyskusję. — Następnie zebranie odbędzie się dnia 8 września z referatem leg. Miszewskiego.

W dniu 29 sierpnia odbyło się zebranie Oddziału Żeńskiego Legjonu Młodych, na którem omówiono szereg spraw organizacyjnych, program pracy, nastąpiło również zapoznanie się ze statutem i wygłoszono odczyt pt. „Aktywny człowiek Legjonu Młodych“.

Następne zebranie Oddziału Żeńskiego odbędzie się 20 września br. z referatem p. Wiśniewskiej pt. „Udział kobiety w walkach o niepodległość“.

Przed niedawnym czasem został utworzony klub prelegentów L. M. pod kierownictwem p. Miszewskiego Pawła i zebrania odbywają się w każdą środę. Dotychczas odbyły się 4 zebrania klubu. — Zebranie kandydatów odbędzie się we wtorek, dnia 5 bm. — W so-botę dnia 2 bm. odbędzie się zebranie organizacyjne oddziału L. M. Ryńsk, a 3 września zebranie oddziału Kowalewo.

Ideologja Legjonu Młodych — Ideał Sprawiedliwego Państwa zorganizowanej Pracy — coraz więcej zyskuje na terenie naszego powiatu zwolenników, a praca i entuzjazm Młodych Legjonistów porywają innych tak, że szeregi Legjonu Młodych wzrastają z dnia na dzień.

— **Wielkie zawody strzeleckie i lekkoatletyczne o mistrzostwo powiatu.** Na zebraniu w dniu 29. 8. br. Komitet Powiatowy W. F. i P. W. uchwalił przeprowadzić **zawody strzeleckie i lekkoatletyczne** o mistrzostwo powiatu w dniach **10 i 17 września br.**

Powiatowy Komitet P. W. i W. F. ustalił następujący program:

1) Dnia 10 września br. strzelanie z broni wojskowej na strzelnicy pow. P. W. w Czystochlebiu o odznakę strzelecką II i I klasy (srebrną, złotą). Strzelanie na odległość 200 mtr. z wolnej ręki, 20 strzałów i 3 próbne z trzech postaw, stojąc, klęcząc i leżąc.

Warunki: na 200 pkt. możliwych dla II klasy O. S. — 105 pkt., dla I-ej kl. O. S. 140 punktów.

2) Strzelanie z broni sportowej na strzelnicy Bractwa Kurkowego przy ul. Pomorskiej dla młodzieży przedpoborowej na Odznakę Strzelecką II-giej klasy (srebrne). Strzelanie na odległość 50 mtr. leżąc z wolnej ręki, 10 strzałów i 3 próbne.

Warunki: Na 100 pkt. możliwych dla II-ej klasy O. S. — 85 pkt.

Strzelanie dla rezerwistów jak również dla młodzieży przedborowej rozpocznie się w dniu 10 września o godz. **13-ej.**

Na powyższe zawody strzeleckie, każdy oddział p w. może zgłosić po jednym zawodniku, z tych, którzy posiadają O. S. II-ej kl. względnie O. S. III-ej kl z największą ilością osiągniętych punktów.

Zgłoszenia należy nadsyłać do Pow. K-ndy P. W. — Starostwo pokój Nr. 3 — najpóźniej **do dnia 8 września br.**

Dnia 17 września br. odbędą się **Zawody pływackie, lekkoatletyczne, regaty wioślarskie i zawody kajakowe.**

Program zawodów:

Przed poł. o godz. 11 zawody pływackie na pływalni P. W. i W F. dla kobiet: 50 mtr. styl dowolny; dla mężczyzn: 100 mtr. styl klasyczny 400 mtr. styl dowolny

Równocześnie regaty wioślarskie na 1.200 mtr. — start przy Plebance godz. 11 — meta na pływalni P. W. i W. F. — Zawody kajakowe 600 mtr. obok pływalni P. W. i W. F.

Po południu o godz. 12,30 zawody lekkoatletyczne na boisku sportowem W. F. i P. W. ul. Pomorska

Dla kobiet: bieg 60 mtr., bieg 200 mtr., bieg 800 mtr., skok wdal z rozbiegu, skok w zwyż, pchnięcie kulą, rzut dyskiem.

Dla mężczyzn: bieg 100 mtr., bieg 110 mtr., przez płotki, bieg 800 mtr., bieg 3000 mtr., skok wdal, skok w zwyż, i o tyczce, pchnięcie kulą, rzut dyskiem i rzut granatem, bieg kolarski 25 klm.

Dla wszystkich: gry drużynowe — siatkówka i koszykówka.

Zgłoszenia zawodników do poszczególnych konkurencyj kierować należy do Pow. K-dy P. W. podając nazwisko i imię zawodnika, datę urodzenia, jaka organizacja i do jakiej konkurencji

Termin zgłoszeń do zawodów pływackich, wioślarskich kajakowych i lekkoatletycznych najpóźniej do dnia 13 września br.

Do zawodów lekko-atletycznych mogą być zgłoszeni zawodnicy, którzy uzyskali w danej konkurencji następujące minima:

Dla kobiet: bieg 60 mtr. — 11 sek., bieg 200 m. — 35 sek., bieg 800 m. — 3. m. 15 sek., skok wdal 3,50 m., skok w zwyż 1,00 m., pchnięcie kulą 6 m., rzut dyskiem 16 m.

Dla mężczyzn: bieg 100 m. — 14 sek., bieg przez płotki 110 m. 20 sek., bieg 800 m. — 2 m. 25 sek., bieg 3000 m. — 12 min., skok wdal 4,80 m., skok w zwyż — 1,20 m., skok o tyczce 2,40 m., rzut granatem 38 m., pchnięnie kulą — 8 m., rzut dyskiem 32 m.

Zespoły do gier sportowych winny wykazać się odbytemi dłuższemi treningami, znajomością przepisów danej gry oraz sportową karnością w stosunku do sędziów.

Zawodnicy do zawodów pływackich jak również do zawodów lekko-atletycznych winni się zgłosić na miejscu rozpoczęcia zawodów pół godziny przed wyznaczonym terminem rozpoczęcia zawodów.

Cześć 10 Pieśni!

10-lecie Tow. Śpiewu „Harmonja“ w Królewskiej Nowejwsi

Z inicjatywy p. nauczycieli Neumanna z Nowejwsi Król. i Marchlewicza z Uciąża zwołał ks. dziekan Karnowski dnia 18 lutego 23 r. zebranie miejscowego i okolicznego obywatelstwa celem założenia w Król. Nowejwsi towarzystwa śpiewu. P. Neumann zagajając zebranie przedstawił w krótkich słowach doniosłość śpiewu wyrażając przytem życzenia, aby wzorem innych wiosek i miast i w naszej wsi założono tow. śpiewu, którego zadaniem byłoby pielęgnowanie pieśni polskiej tak świeckiej jak i kościelnej. Obecni z zadowoleniem przyjęli wieść o założeniu towarzystwa przystąpiono też zaraz do wyboru pierwszego zarządu, w skład którego weszli p. p. Neumann jako prezes, Marchlewicz jako dyrygent, Kućma jako skarbnik, Arszyńska jako sekretarka. Na członków zgłosiło się 35 osób.

Odtąd co miesiąc odbywały się zebrania, na których wygłaszano referaty i wiersze. Lekcje śpiewu odbywały się początkowo raz. później dwa razy tygodniowo. Uczęszczano regularnie, gremjalnie, zainteresowanie się śpiewem u miejscowego społeczeństwa wzrosło dowodem tego jest to, że liczba członków wzrosła do 59 osób.

Jednakże już w roku następnym tj. 1924 r. zapał stygł, uczęszczanie na lekcje śpiewu nieregularne. Nieomal na każdem zebraniu słyszało się narzekanie dyrygenta na nieregularne uczęszczanie na śpiewy, liczba członków zmalała wreszcie dyrygent zniechęcony zamierzał ustąpić. Myślano nawet o rozwiązaniu Towarzystwa. Za namową jednak członków zarządu utrzymało się jeszcze nasze Tow. z tą zmianą, że dyrygent ograniczył liczbę lekcyj śpiewu z dwóch na jedną w tygodniu.

Tow. wegetowało w tym roku, zato lata 25 i 26 przeszły pod znakiem ożywionej pracy i przyczyniły się do rozwoju Tow. Liczba członków czynnych, znowu powiększyła się. W tym czasie też rzucona została myśl sprawienia sobie sztandaru, którego sprawienie jednak z powodu braku funduszów, odłożono na późniejsze lepsze czasy. W roku 25 z inicjatywy p. Milewskiego z Mgowa przystąpiono do Związku Teatrów Ludowych, zawiązało się Kółko Miłośników Sceny, które z powodzeniem urządzało zabawy z przedstawieniami amatorskiemi, co przyczyniło się do powiększenia funduszów na zakup sztandaru. W tym też roku brało tutejsze Tow. czynny udział w poświęceniu sztandaru bratniego tow. Św. Cecylji w Lisewie, dnia 2. 8. gdzie wystąpiło ze śpiewami.

.W roku 1926 przystąpiło Tow. do Pom. Związku Kół Śpiew. w Toruniu z prawem i obowiązkiem brania udziału w zjazdach kół śpiewaczych. Nadszedł jednak rok 1927, a wraz z nim przystąpiło do Tow. kilku nowych członków i to najmniej pożądanych, t. j. takich, którzy wzniecili i szerzyli w Tow. tylko zamęt i niezgodę co nieomal przyczyniło się do upadku Tow.

Liczba członków czynnych spadła znowu na 16 przy niepunktualnem i nieregularnem uczęszczaniu na lekcje śpiewu, wskutek czego Tow. nie brało udziału w zjeździe kół śpiewaczych w Chełmnie, a na poświęcenie sztandaru Tow. Powstańców i Wojaków, wysyłając tylko delegację. Dyrygent zniechęcony złożył w lipcu swój urząd, a na jego miejsce wybrano p. Reimana z Czapel, który jednak w krókim czasie zrezygnował z tego stanowiska ze względu na zły stan drogi szczególnie wiosenną i jesienną porą. W międzyczasie też członkowie siejący zamęt i niezgodę ustąpili z Tow., a były dyrygent Marchlewicz pomny słów Słowackiego: „Niech żywi nie tracą nadzieji i przed narodem niosą oświaty kaganiec“ na nowo obejmuje stanowisko dyrygenta i lekcje śpiewu odbywają się znowu normalnie. Z początkiem roku 28 widoczną jest poprawą, liczba członków wzrosła. W lutym tego roku urządzono uroczystą akademję na cześć Ojca św. oraz zabawę z przedstawieniem amatorskiem, które na ogólne życzenie powtórzono w 2-gie święto Wielkanocy. W kwietniu brało koło czynny udział w poświęceniu sztandaru bratniego tow. „Słowik“ w Płużnicy. Pod koniec roku 28 podzielono Koło na 3 grupy i to Nowawieś, Uciąż i Czaple, co przyczyniło się znowu do powiększenia liczby członków.

Po przerwie zimowej — z powodu silnych mrozów — wiosną 29 r. budzi się nasze Tow. do nowej pracy. Coraz częściej poruszano kwestję zakupienia i poświęcenia sztandaru. Celem powiększenia funduszów potrzebnych na zakup sztandaru urządzano częściej zabawy z przedstawieniami amatorskiemi, członkowie składali ofiary, zajmowali się zbieraniem składek wśród miejscowego obywatelstwa. Po zebraniu odpowiedniego funduszu, zamówiono sztandar w firmie Dalkowska w Toruniu za cenę 800 zł., którego poświęcenie obchodzono dnia 7 września 30 r. Skład zarządu był następujący prezes J. Neumann, wiceprez. J. Topolewski, dyrygent J. Marchlewicz, sekretarz L. Marchlewiczówna. Po uroczystem poświęceniu szandaru wyczynie Tow. na prawdę godnym naśladownictwa, nastała przerwa w pracy i to dosyć długa, bo trwająca dwa lata. Członkowie po pracy, nad zdobyciem sztandaru dziwnie ostygli w zapałach Zdawało się że Tow. nie zbudzi się już do życia. Tymczasem rok 1933 przyniosł niespodziankę. W kwietniu tegoż roku zostało założone, a raczej wznowione Tow.„Harmonja“przez dawnego dyrygenta p. Marchlewicza. Wstąpili do niego dawni członkowie i wielu nowych, tak że liczba członków doszła do 40 Do zarządu obrani zostali prezes p. Dygasiewicz W., sekretarz p. Gurichównę St., skarbnik p. Topolewską H., a dyrygentem obrano p Marchlewicza J. Zaczęto zaraz pracę, która do dziś trwa z niesłabnącym zapałem. „Harmonja“ brała czynny udział w święcie narodowem 3-go maja, następnie wystąpiło czynnie, śpiewając w kościele w święcie „Sokoła“ miejscowego. Uroczyście obchodziło Tow. „Święto Morza“. Członkowie Tow. urządzili też wycieczkę do Niedźwiedzia w celu zwiedzenia tamtejszego muzeum. Tak mniejwięcej przedstawia się historja Tow. „Harmonja“ po jej dziesięcioletniem istnieniu, które obchodzone jest w niedzielę 3 bm.

Z powiatu

— *Pływaczewo.* (Zebranie Kółka Rolniczego). Zwyczajne zebranie Kółka Rolniczego odbędzie się dnia 2 bm. t. j. w niedzielę o godz. 4-tej w lokalu zebrań. Zarząd.

— *Płużnica.* (Zabawa Powstańców i Wojaków). Placówka Powstańców i Wojaków O. K. VIII w Płużnicy urządza w niedzielę 3 września w sali p. Dąbrowskiego zabawę taneczną z urozmaiceniami, na którą uprzejmie zaprasza się Szan. Obywatelstwo.

— **Orzechówko** (Nie zdrapywać krost!) W niedzielę zmarł rolnik Jaeckel, który zdrapawszy krostę na twarzy, dostał zakażenia

i po kilkunastu godzinach zmarł wśród strasz nym i nie drapać krost, gdyż bardzo łatwo nym i ine drapać krost, gdyż bardzo łatwo w tym wypadku o zakażenie

— **Wielkołąka.** (Tyfus). W Wielkołące wy buchła epidemja tyfusu. Zachorowały 22 osoby, przeważnie robotnicy sezonowi. Na miej sce wyjechał lekarz powiatowy, który zarządził przewiezienie wszystkich chorych do szpitala. Lekarz zarządził także zdezinfekowanie mieszkań, celem zapobieżenia dalszemu szerzeniu się straszliwej choroby. Policja czuwa nad tem, aby zarządzenia lekarza były wykonane.

Kowalewo

— **Kowalewo.** (Złote gody). Przed niedawnym czasem obchodzili małżonkowie Samuel i Juljanna Sakserowie złote gody małżeńskie. W tych dniach nadesłał im P. Prezydent życzenia oraz 50 zł. Pismo gratulacyjne P Prezydenta oraz 50 zł. gotówki wręczył jubilatom p burmistrz Küchler.

— **Osobiste** Naczelnik Sądu Grodzkiego p. Stanisław **Chmielewski** powrócił z urlopu i rozpoczyna z dniem 3 września urzędowanie. Powrócił także ks. prob. **Puppel,** który przebywał w Ciechocinku

— **Posiedzenie Rady Miejskiej.** W piątek odbyło się pod przewodnictwem burmistrza p Küchlera posiedzenie Rady Miejskiej, na którem obecny był p Starosta Kalkstein. Na posiedzeniu odbyły się wybory do Rady K. K. O. do której wybrani zostali z Rady Miejskiej pp. Dynowski Antoni, Krzywdziński Władysław i Jarzemski, a z poza Rady Gierszewski Józef i Rzymkowski.

— **Zbiór tytoniu.** Rolnicy rozpoczęli zbiór tytoniu, który wkrótce będzie ukończony. Wszędzie widzieć można długie sznury liści suszących się. W naszej okolicy jest coraz więcej plantacji tytoniowych. Prace przy tytoniu jest bardzo żmudna, ale daje jeszcze największe zyski rolnikowi.

— **Ceny targowe.** Na targu w środę płacono za ft. masła 1,20—1,30 zł., mendel jaj 1 zł., śmietana litr 1 zł, ogórki mendel 0,50—1 zł., pomidory ft. 0,20—0,30 zł., kurczęta sztuka 0,70—1 zł., gruszki ft. 15—30 gr., jabłka ft. 15—40 gr., marchew 10 gr. pęczek, kapusta 10—20 gr. główka, śliwki ft. 25—40 gr., renklody 50 gr. ft., grzyby maślaki macka 25—30 gr., cebula pęczek 10 zł.

Wszystkim Szanownym Czytelniczkom
STEFANJOM
i Czytelnikom
STEFANOM

z okazji przypadających w dniu jutrzejszym Imienin, składamy tą drogą najserdeczniejsze życzenia zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego.

Wydawnictwo i Redakcja.

Do Kółek Rolniczych powiatu wąbrzeskiego

W dniu 12 września br. odbędą się w Wąbrzeźnie w hotelu pod „Białym Orłem" następujące zebrania:

1) o godz. 10-tej zebranie prezesów Kółek Rolniczych, które ustali listę kandydatów do Zarządu Powiatowego.

2) o godzinie 13,30 — zebranie Rady Powiatowej z porządkiem dziennym: a) zagajenie, b) odczytanie protokółu z nadzw. zebrania powiatowego w dniu 4 maja br., c) wybór zarządu. d) wybór delegatów do Rady Wojewódzkiej, e) zatwierdzenie budżetu.

Do Rady Powiatowej należą: a) członkowie Zarządu Tow. Rolniczego Powiatowego, b) prezesi Kółek Rolniczych, c) delegaci wybrani przez walne zebranie Kółek Rolniczych w myśl par. 18 (na rozpoczętą liczbę 50 członków jeden delegat; d) dwóch delegatów Wydziału Powiatowego.

3) O godz. 11,30 Walny Zjazd Towarzystwa Rolniczego Powiatowego. Porządek dzienny:

a) zagajenie, b) wybór członków komisji rewizyjnej, c) przemówienie generalnego sekretarza P. T. R. p. dr. Zakrzewskiego, d) sprawy bieżące, e) zakończenie.

O liczny udział P. P. Prezesów Kółek i Delegatów w zebraniach uprasza się.

(—) Sojecki, prezes powiatowy P. T. R

Imprezy niedzielne

Wąbrzeźno:

„Festyn Harcerski" w ogrodzie p. Twardowskiego.

Wyścigi kolarskie K. S. „Pogoń". — Wieczorem w sali p. Klimka zabawa taneczna.

Płużnica:

Zabawa taneczna Powstańców i Wojaków O. K. VIII. w sali p. Dąbrowskiego.

Królewska Nowawieś:

10-lecie Towarzystwa Śpiewu „Harmonja". Akademja — Śpiewy — Zabawa taneczna

RUCH TOWARZYSTW

— **Związek Inw. Woj. R. P.** Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę 3 września br. o godzinie 2 po poł. w lokalu kol. Markuszewskiego

Z powodu ważnych spraw obecność wszystkich członków konieczna.

Zarząd.

— **Kółko Rolnicze Wąbrzeźno.** Zebranie Kółka Rolniczego Wąbrzeźno odbędzie się w niedzielę, dnia 3 9. br. o godz. 4 po poł. w lokalu p. Klimka. Na porządku dziennym ważne sprawy rolnicze o liczny udział prosi

Zarząd.

— *Legion Młodych.* We wtorek, dnia 5. bm. o godz. 19,30 w lokalu Komendy Legjonu Młodych przy ul. Wolności 24 odbędzie się pierwsze zebranie IV-go kursu kandydackiego L. M. Nieobecność na tem zebraniu zgłoszonych kandydatów (kandydatek) pociąga za sobą skreślenie z listy.

Komendant.

— **Ochotnicza Straż Pożarna.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 5. 9. br. o godz. 7,30 wiecz. w Strażnicy.

Zarząd.

— *Zarząd Koła Miejscowego O. P. W. K. d. O. K.* zawiadamia swe Członkinie, że w dniu 7 września 1933 roku odbędzie się „Walne zebranie" w Świetlicy b. szkoły wydziałowej o godzinie 17-tej.

— *Walne Zebranie Członków Towarzystwa Opieki nad Bursą* odbędzie się w sobotę, dnia 9 września 1933 w auli gimnazjalnej o godz. 18. Porządek dzienny: Sprawa statutu Tow. Op. n. B. Sprawozdanie Zarządu. Wybór nowego Zarządu.

W razie małej liczby Członków odbędzie się następne Walne Zebranie o godzinie 18,30 bez względu na liczbę Członków. Wstęp za zaproszeniami imiennemi.

Zarząd.

— **Kowalewo.** Zebranie miesięczne Miejscowego Koła Związku Inwalidów Wojennych R. P odbędzie się w niedzielę, dnia 3 września o godzinie 12,30 w lokalu p. Juśkowiaka. O liczny udział członków uprasza się

Zarząd.

Zapisz się do LOPP.

Drukiem i nakładem: Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki — Redaktor odpowiedzialny: Alfons Szczuka — Wąbrzeźno, Mickiewicza 1

Pod powyższym tytułem ukazała się broszurka Marji Dynowskiej opisująca zwycięską wyprawę wiedeńską, poprzedzona skrótem walk polsko-tatarsko-tureckich. Duża ilość wyjątków poetyckich bardzo ożywia tę broszurę, która winna znaleźć się w każdym polskim domu, w każdej szkole, w każdej książnicy. Okładkę zdobi piękny portret króla Sobieskiego. Broszurkę wydała „Dobra Prasa", to też wyznaczyła niezmiernie niską cenę — 40 gr., która umożliwi nabycie jej przez wszystkich. Pozatem powyższe wydawnictwo wypuściło „Czytankę świąteczną" pt. „Rycerz Chrześcijański" do masowego kolportażu (cena za 10 szt. 50 gr.), oraz trzy rodzaje portretów Króla Sobieskiego w artystycznem rotograwurowem wykonaniu według rysunku art. mal. T. Kasprzyckiego. Cena tych portretów: duży 50×35 — 50 groszy, średni (35×25 cm.) — 20 gr, mały 14×9 cm) 5 gr.

Organizacje katolickie przy zakupie .. większej ilości otrzymują od powyższych cen znaczny rabat.

„DOBRA PRASA" — Warszawa, Kredytowa 16. PKO. 64.200